

Міністерство освіти і науки України

Тернопільський національний економічний університет

Кафедра економічної теорії

Міждисциплінарна курсова робота

з

економічної теорії

на тему:

«Проблеми взаємозв'язку грошової пропозиції та інфляції»

Студентки II курсу групи Ф-21

Дубчак Інни

Науковий керівник: к.е.н. , Полікарпова О.С.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

Тернопіль – 2017

ПЛАН

Вступ

1. Теоретико-методологічні засади інфляції та її взаємозв'язку із обсягом грошової пропозиції.
2. Проблеми взаємозв'язку між інфляцією та грошовою пропозицією в сучасній економіці України.
3. Суть та основні завдання антиінфляційної політики.

Висновки

Список використаної літератури

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. Теоретико-методологічні засади інфляції та її взаємозв'язку із обсягом грошової пропозиції	6
2. Проблеми взаємозв'язку між інфляцією та грошовою пропозицією в сучасній економіці України.	10
3. Суть та основні завдання антиінфляційної політики.	17
Висновки	22

ВСТУП

Інфляція є однією з найбільш гострих та болючих проблем сучасного розвитку економічної системи багатьох країн світу. Це явище знецінює плоди праці, зменшує реальний рівень доходу населення, знищує заощадження будь-якої юридичної чи фізичної особи, стає справжнім бар'єром для економічного зростання країни.

Інфляція являє собою перенасичення фінансових каналів паперовими грошима й на цьому підґрунті зростання загального рівня цін в державі.

Актуальність теми курсової роботи обумовлена як і значним інтересом з боку вчених-економістів, так і її недостатнім вивченням, адже для кожної країни характерні власні особливості інфляційних процесів та їх взаємозв'язок із грошовою пропозицією. Саме тому, на мою думку, цю проблему потрібно розглядати в розрізі окремої держави. Таким чином дана курсова робота побудована так, щоб охопити як теоретичний (теоретико-методологічні засади зв'язку грошової пропозиції та інфляції) так і практичний (аналіз інфляційних процесів в масштабах національної економіки) аспекти.

Причини, наслідки та методи подолання інфляції, а також сутність грошової пропозиції досліджували такі автори як Дж. Кейнс, А. Маршалл, А. Пігу, М. Туган-Барановський, І. Фішер, А. Філіпс, М. Фрідмен. Дані питання зацікавили таких українських економістів як Є. Гайдар, А. Гальчинський, С. Дзюбик, О. Мельник, М. Савлука, Л. Томашик та багато інших.

Метою даної курсової роботи є дослідження теоретико-методологічних аспектів зв'язку інфляції та грошової пропозиції, визначення основних методів антиінфляційної політики, а також дослідження перебігу інфляції в Україні.

Об'єктом дослідження є пропозиція грошей та інфляція.

Предмет – взаємозв’язок грошової пропозиції та інфляції, їх вплив на економіку України.

Виходячи з мети дослідження можна виділити наступні завдання:

1. Розкрити сутність взаємозв’язку інфляції та пропозиції грошей на різних етапах вивчення економічної науки.
2. Дослідження основних засад та методів антиінфляційної політики як основного засобу боротьби з інфляційними процесами.
3. Проаналізувати особливості інфляційних процесів в Україні.

1. Теоретико-методологічні засади інфляції та її взаємозв'язку із обсягом грошової пропозиції

Інфляція вже багато століть є досить поширеним соціально-економічним явищем. Наприклад, ще у 18 ст. науковцями було створено значну кількість наукових праць, в яких ми можемо спостерігати залежність між ростом цін, кількістю золота й срібла та виробничим прогресом. Багато авторів в той час вважали, що застосування додаткових обсягів дорогоцінних металів задля збільшення обсягів виробництва, не завжди викликає зростання цін. Вчені стверджували, що хоча і сама по собі кількість грошей не має суттєвого економічного значення, процес зростання кількості грошей в обігу може значно вплинути на виробництво. Твердження «Гроші стимулюють торгівлю» яскраво відображено в праці шотландського вченого Джона Ло «Аналіз грошей та торгівлі» (1705 року). Припускаючи постійну ринкову нерівновагу, економісти вважали, що повзуча інфляція сприятиме економічному зростанню.

Пізніше вчені почали тлумачити інфляцію як суто грошове явище. Кількісна теорія є однією з найдавніших концепцій щодо взаємозв'язку кількості грошей в обігу та інфляції. Представники цієї теорії вважали, що будь-яка зміна в пропозиції грошей веде до пропорційного змінення абсолютного рівня цін на товари і послуги.

На противагу кількісній теорії виступає кейнсіанська. Представники кейнсіанської школи доводили, що явище інфляції може бити викликано трьома факторами: монополістичне ціноутворення; грошово-кредитною політикою, що стимулює попит; рістом витрат виробництва. Кейнс вважав, що саме збільшення ефективного попиту і є першопричиною інфляції. Представники цієї школи впевнені, що грошова пропозиція збільшується пропорційно зі зростанням обсягів грошової маси. Внаслідок цього виникає зниження відсотка. Саме від його падіння залежить зростання суспільного виробництва та нарощування інвестиційного процесу.

Монетаристи, на відміну від представників кейнсіанської економічної школи, переконані, що інфляційні процеси викликані понаднормовою кількістю грошей в обігу по відношенню до показника ВВП, та проявляються в постійному та доволі стійкому зростанні рівня цін. М. Фрідмен стверджує, що переїни в обсязі маси грошей є основним чинником формування економічних циклів та інфляції.

Як відомо, грошово-кредитна політика країни визначає грошову пропозицію. Інструменти монетарної політики спрямовуються на вирішення таких цілей, за яких грошова маса залишається незмінною, тож, на думку монетаристів, інфляція буде неможливою. Якщо ж грошово-кредитна політика має на меті забезпечення високого рівня зайнятості та економічного піднесення, то наслідком цього буде неминуче зростання пропозиції грошей, що відповідно викличе зростання попиту і рівня цін на ринку. Тобто, така спрямованість монетарної політики держави може викликати інфляцію.

Взаємозв'язок між обсягами грошової пропозиції та інфляцією можна простежити в рівнянні Фішера:

$$M \times V = Q \times P$$

Таким чином, можна визначити показник середнього рівня цін:

$$P = MV \div Q$$

Даний вираз показує нам, що збільшення рівня цін може бути викликано зростанням маси грошей (M) та швидкості їх в обігу (V), а також скороченням або збільшенням фізичного обсягу виробництва (Q). Зважаючи на те, що міра швидкості обігу грошей є відносно стабільною для кожної держави, ключовими факторами збільшення цін може бути зростання M або ж зменшення Q, чи одночасно два фактори. Амплітуда коливання показника Q(фізичного обсягу виробництва) вважається більш

об'єктивним фактором, саме тому визнається дещо меншою ніж амплітуда коливання показника M (маси грошей). Виходячи з вищесказаного, можемо вважати, що зміна маси грошей в обороті є найбільш результативним чинником впливу на динаміку цін. Оскільки зміна M (грошової маси) залежить від динаміки грошової пропозиції, то можна вважати, що провідним чинником формування інфляції є нарощування грошової пропозиції.

Отже, за теорією монетаристів, для стримання в державі інфляційних процесів органи монетарного управління повинні проводити інфляційну монетарну політику, насамперед політику грошового стимулювання зайнятості й економічного зростання. Відмовившись від такої політики, вони припинять інфляцію. [1]

Сьогодні представники сучасного монетаризму наполягають на комплексному аналізі інфляції. Вчені вважають, що найвагомішою ознакою інфляційних процесів є тісне переплетення загальноекономічних та монетарних чинників зростання цін. Таким чином можна вважати, що будь-яке підвищення розміру грошової пропозиції викликає необхідність підвищення цін і навпаки. Тобто, в цьому контексті нарощення грошової маси являється не причиною зростання цін, а як його похідною. Проте, не слід забувати, що не залежно від характеру дії тих чи інших чинників – інфляційне збільшення рівня цін завжди супроводжується подальшим збільшенням маси грошей в обігу. Спочатку воно відбувається в активному обігу за рахунок зменшення нагромаджень чи збережень, а потім зростає загальна маса грошей в обігу за рахунок надмірної емісії. Переповнюються канали обігу грошовою масою і знецінюється грошова одиниця, що характеризує інфляцію в її класичному вигляді. [1]

Важливим фактором стабільності в державі є баланс між попитом та пропозицією грошей, тобто маса грошей в обігу повинна відповідати економічним потребам на певний період.

Грошова маса перебуває в певному взаємозв'язку з ВВП. Саме цей зв'язок нерідко відображають через показник монетзації економіки, що являє собою співвідношення ВВП та грошової маси.

В грошовій масі виділяють таку категорію як грошові агрегати, які відрізняються між собою ступенем ліквідності. Так, гроші поза банками (готівка) мають найвищий ступінь ліквідності й утворюють агрегат M0. Трансакційні депозити в комплексі з агрегатом M0 утворюють агрегат M1. Основу грошового агрегату M2 складають трансакційні депозити, готівка й строкові депозити. Агрегат M3 має меншу ліквідність ніж попередні, адже його утворює M2+кошти клієнтів за трастові операції в банках.

Для об'єктивної оцінки грошової пропозиції в країні необхідно взяти за основу наступні фактори [19]:

1. Канали формування грошової маси (коефіцієнт покриття готівки, грошові мультиплікатори за агрегатами M1, M2, M3, а також нормативний грошовий мультиплікатор)
2. Аналіз розміщення грошової маси (обсяг депозитів в розрахунку на одну особу, коефіцієнт готівки, частка депозитів населення в грошовому агрегаті M3)
3. Обсяг наявної грошової маси (коефіцієнт швидкості обігу грошової маси, коефіцієнти доларизації кредитів й депозитів.

2. Проблеми взаємозв'язку між інфляцією та грошовою пропозицією в сучасній економіці України.

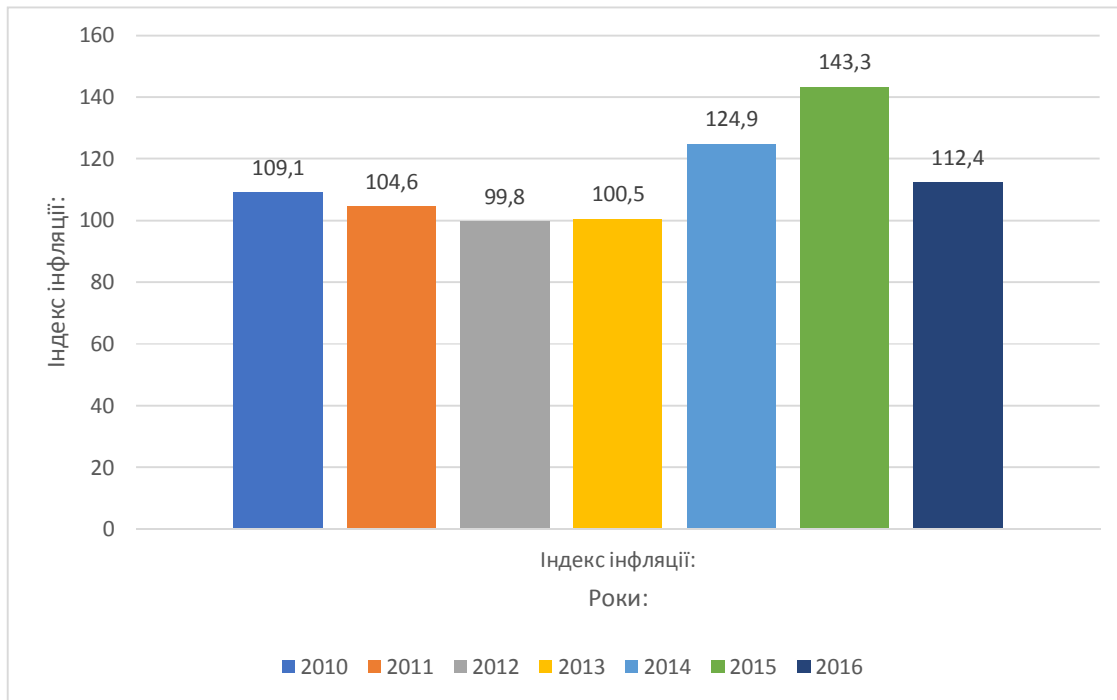
Сьогодні Україна знаходиться в середовищі макроекономічної розбалансованості і фінансової нестабільності. Держава опинилась в такому становищі через ряд причин таких як, світова економічна криза або помилкова грошово-кредитна політика.

Важливим фактором також є відкрита інфляція, яка має багато першопричин як зовнішніх, так і внутрішніх. Поміж них можна виділити наступні:

- 1) Дефіцит державного бюджету (в 2015 році становив 45,15 млрд грн, а в 2016 – 70,13 млрд грн). [8]
- 2) Зростання державного боргу (державний внутрішній борг в 2015 році становив 508 001 млн грн, зовнішній – 826 270 млн грн; в 2016 внутрішній борг зріс до 670 646 млн грн, а зовнішній до 980 185 млн грн). [8]
- 3) Надмірна грошова емісія.
- 4) Монополізація виробництва (для прикладу можна віднести такі підприємства як «Мегаполис-Украина», що займає 98% ринка дистрибуції тютюнових виробів; «Мироновский хлебопродукт», що захопив 52% долю на ринку продажу курятини; «Ostchem» , що на всі 100% захопив ринок аміачної силітри; та інші) [23]
- 5) Загострення соціально-політичної ситуації на Сході країни та наявний військовий конфлікт.
- 6) Інфляційні очікування з боку населення та виробників.

В результаті дії цих факторів, споживча інфляція досягнула пікового рівня в квітні 2015 – 61% в річному вимірі, проте вона надалі поступово знижувалась і вже наприкінці року становила 43,3%. Значною мірою це відбувалось завдяки стриманій грошово-кредитній політиці НБУ, дія якої була підсилена зниженням цін на зовнішніх ринках та стабілізацією інфляційних очікувань. [7]

Динаміку інфляції за останні роки показано в графіку:

Джерело: графік складений автором самостійно на основі джерела [8].

Окремі макроекономічні показники наведено в таблиці:

Показники	2011	2012	2013	2014	2015
ВВП, млрд. грн.	1300.0	1404.7	1465.2	1568.9	1979
Монетарна база, річна зміна, %	6.3	6.4	20.3	8.5	0.8
Грошова маса, річна зміна, %	14.7	12.8	17.6	5.3	3.9
Грошова маса (М3), млн.грн.	685515	773200	908994	956728	960143
Рівень монетизації,% (М2/ ВВП)	51.78	54.11	62.29	60.98	61.45
Питома вага М0 до М3,%	28	26	26	30	29
Питома вага М1 до М3,%	45.5	43,5	42	46	47

Джерело: таблиця складений автором на основі джерела [19].

Інфляційний процес в Україні є досить таки нестабільним і має тенденцію то до збільшення, то до незначного спаду. За даними Державного Комітету Статистики, в грудні 2010 року, порівнюючи з тим самим періодом минулого року, показник індексу споживчих цін зріс на 0,8%, що стало найнижчим показником за відповідний період в історії вітчизняних статистичних спостережень (на період 2010 року). Таким чином розвиток інфляційних процесів характеризувався уповільненням темпів зростання розвитку споживчих цін. Інфляція попиту не мала вирішального впливу на динаміку інфляційних процесів в країні. Існували такі фактори задля стримування інфляції попиту:

- Відносно стабільний обмінний курс гривні до долара США;
- Нижчий від потенційного рівень економічного зростання;
- Помірні темпи зростання грошових агрегатів.

Одним із ключових факторів макроекономічної нестабільності в 2010 році стала інфляція пропозиції. Підґрунтям для зростання якої стали [5]:

- Підвищення цін на продовольчі товари (10,7%)
- Зростання цін на паливо (до 37,1%)
- Збільшення вартості житлово-комунальних послуг (зокрема підвищення вартості природного газу на 50%)

Грошова база в 2010 році становила 225 692 млн грн, в тому числі сума готівкових коштів, випущених в обіг була 200 092 млн грн.

В 2011 році споживча інфляція знизилася до 4,6% (що стало найнижчим показником за останні 9 років). Помірно жорстка монетарна і фіскальна політика в умовах дії вторинних чинників (таких як досі негативний розрив ВВП та зменшення цін на сирі продукти) сприяли зниженню рівня споживчої інфляції з боку попиту (до 6,9%). Монетарна база на період грудня 2011 року становила 239, 9 млрд грн (збільшилася

на 4,6%), що було викликано збільшенням темпів зростання депозитів і готівки поза банками. Грошова маса збільшилася на 4,2% (до 598,4 млрд грн).

Наступний рік також характеризувався зменшенням вартості споживчого кошика. Індекс споживчих цін в 2012 році знизився на 0,2%, порівнюючи з тим самим періодом (грудень) минулого року. Проте, основним фактором незхідної динаміки залишалася висока пропозиція продовольчих товарів. Грошова база становила 255 283 млн грн (змінилася на 6,4%), в тому числі готівка в обігу 222 786 млн грн.

Для 2013 року характерно негативні зміни в динаміці інфляційних процесів. Так споживчі ціни підвищилися на 0,5%. Вагомим фактором для цього послужило збільшення вартості на підакцизну продукцію. Основними причинами в зміні динаміки інфляційних процесів були зміни в показниках небазової інфляції (0,9%) Оскільки уряд здійснював стимулюючу політику, грошова пропозиція була досить високою.

Грошова маса зросла на 20% , а монетарна база на 17,2%, тож отримали такі показники: 307,2 млрд грн й 906,3 млрд грн відповідно. Не можливо не помітити, що питома вага співвідношення грошових агрегатів М3 до М1 мала тенденцію до збільшення. Такий приріст є негативним і свідчить про те, що та грошова маса, що могла виступати в якості кредитного ресурсу зменшилася.

В 2014 році провідним чинником для утворення кон'юнктури ринку грошей в Україні стала девальвація національної грошової одиниці. Показник споживчої інфляції становив 24,9%, значно перевищивши орієнтир, який був передбаченим «Основними засадами грошово-кредитної політики» (19%). Темп росту базової інфляції протягом року пришвидшвся з 0,1% до 22,8%, ціни виробників зросли на 31,8%, що в цілому відбиває вплив девальвації гривні. Економіка нашої держави ввійшла в фазу стагфляції (зниження рівня виробництва та зайнятості населення відбувається паралельно зі зростанням загального рівня цін). Основним

інструментом протидії пришвидшенню темпів інфляції застосовувалося збільшення процентних ставок. Облікова ставка поступово зросла з 6,5% до 14,0%, суттєво зросли ставки як за пасивними так і за активними операціями Національного банку. З іншого боку, не зважаючи на зростання номінальних відсоткових ставок за активними операціями, реальні ставки спочатку в банківській системі, а потім і Національного банку у другій половині року набувають від'ємних значень. Ставки за кредитами та депозитами банків фактично не реагували на зміну ставок Національного банку: в другому півріччі зростання облікової ставки супроводжувалось спадом ставок за кредитами та депозитами у банківській системі.

(9)

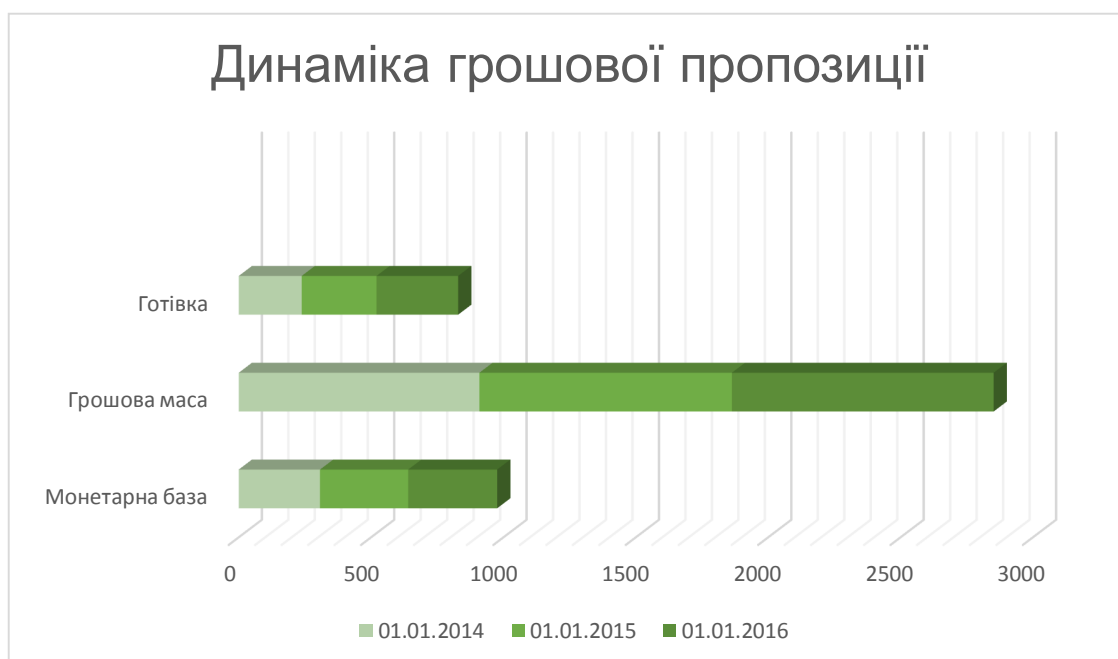
Негативний вплив інфляції на економіку України продовжився й у 2015 році. Скорочення виробництва надалі тривало, наприклад в січні-квітні індекс виробництва промислової продукції знизився на 21,4%, порівнюючи з тим самим періодом в 2014 році. Значні обсяги рефінансування за від'ємними реальними процентними ставками (оборот за січень-березень склав 57,7 млрд грн, з них 65,6% овернайт) та відносно не велика пропозиція валюти на офіційному валютному ринку спонукали до збільшення позначки обмінного курсу до рівня 30,01 грн/дол США. Під впливом девальвації річні темпи інфляції у березні пришвидшилися до 45,8%, базова інфляція – до 44,6%. Депозити у національній валюті за січень- березень зменшилися на 20,7 млрд. грн. (5,7%), в іноземній – на 2,8 млрд. дол. (14,4%). Приріст монетарної бази в 2015 році становив 8,5%, що втричі менше ніж було передбачено Основними засадами (до 28%). [12] З метою стримання інфляційних процесів уряд починає проводити політику інфляційного таргетування.

Хоча ціни за 2015 рік значно зросли (на 43,3%), згідно з даними Держстату, показник інфляції в 2016 році становив 12,4%. Основним поштовхом до зростання цін в 2016 році стало збільшення рівня цін на комунальні послуги. Проте, завдяки грамотній політиці інфляційного таргетування уряду все ж таки практично

довлелося досягнути цілі (рівень інфляції зупинився на позначці 12,4%). У квітні 2016 року грошова база, що включає в себе готівку в обігу поза банками, а також резервні гроші банків і інші гроші збільшилася на 2,6% до 335,891 млрд гривень.

Переважаючими чинниками, які частково стримали інфляцію, надалі були низький загальний попит та зниження цін (у доларовому обчисленні) на світових продовольчих ринках.

Зобразимо графічно динаміку грошової пропозиції за останні 3 роки:

Джерело: автор склав самостійно на основі [8].

Зазначене, показує зв'язок між рівнем інфляції, зростанням номінального ВВП до обсягу маси грошей в обігу. Зростання показника номінального ВВП, пов'язане з ростом цін на товари й послуги (включаючи фактор падіння курсу гривні), супроводжувалося грошовою емісією як у вигляді електронних платіжних засобів, так і банкнот.

Отже, при аналізі економічної ситуації в Україні можна побачити, що існує взаємозв'язок між величиною грошової пропозиції та інфляції: знецінення національної грошової одиниці відбувається паралельно зі збільшенням грошової маси.

3. Суть та основні завдання антиінфляційної політики.

З метою стримання інфляції та позбавлення від її руйнівних наслідків, держава зобов'язана проводити антиінфляційну політику. Вона являє собою певний комплекс заходів, що спрямовані на регулювання економіки та зменшення наявного рівня інфляції в країні. Антиінфляційна політика покликана збалансувати темпи зростання грошової пропозиції (маси грошей) й темпи збільшення товарної маси (тобто реального ВВП). Крім того, ця діяльність держави має на меті забезпечення відповідності між структурою та обсягом пропозиції грошей й обсягом та структурою сукупного попиту.

Таким чином, метою антиінфляційної політики можна вважати встановлення контролю за наявною інфляцією та досягнення прийнятних для народного господарства темпів її зростання. [2, с. 11]

Центральний Банк відіграє основну роль в регулюванні інфляційних процесів в країні. За підтримкою апарату центрального банку він здійснює управління грошовою системою й реалізує функції, що законодавчо за ним закріплені. Провідним завданням Центрального банку будь-якої держави є підтримка стабільності національної одиниці. Згідно із ст. 99 Конституції України основною функцією Національного банку України є забезпечення стабільності національної грошової одиниці, яку він здійснює через банківський нагляд, систему розрахунків, валютне регулювання, рефінансування комерційних банків, обслуговування державного бюджету. [3]

Для боротьби з інфляцією у міжнародній практиці можна виділити такі основні напрями антиінфляційної політики : дефляційна політика (регулювання попиту); політика доходів (регулювання витрат); адаптаційна політика та інфляційне таргетування. [4, с. 44]

Дефляційна політика полягає в обмеженні платоспроможного попиту на ринку за допомогою дії механізму грошово-кредитної й фінансової політики. Цей комплекс заходів держава проводить за умов коли переважаючим фактором інфляції є тиск зайвих грошей в каналах обігу. Дефляційна політика застосовувався урядом ще на етапі становлення та розвитку нашої держави і зараз практично не застосовується для боротьби з інфляційними процесами в Україні.

Іншим напрямом зменшення руйнівного впливу інфляції є заходи щодо уникнення інфляційної пропозиції (витрат). Політика доходів передбачає державне регулювання заробітної плати та має на меті обмеження платоспроможного попиту на ринку. Держава фіксує розмір заробітної плати на певному рівні або ж встановлює чіткі межі для темпів її зростання (часто саме в межах темпів приросту продуктивності праці). Разом з політикою доходів держава нерідко реалізує й цінову політику. Цінова політика передбачає пряме чи опосередковане втручання уряду в процес ринкового ціноутворення з метою установаження фіксованих цін на певні блага. [5]

Адаптаційна політика являє собою комплекс заходів для пристосування до інфляції. Вона реалізується за рахунок індексації доходів населення. Оскільки інфляція неминуче призводить до зростання рівня цін в країні-зменшується реальний дохід населення. Тож з'являється необхідність захисту інтересів громадян держави через проведення повної (або часткової) індексації їх доходів. Вона проводиться шляхом підвищення заробітної плати працівників бюджетної сфери, пенсій і грошових вкладів населення з урахуванням зростання цін. Періодичність таких нарахувань залежить від інфляційного порогу, що визначається державою. Тож таким чином індексація допомагає населенню адаптуватися до знецінення грошей і пом'якшує руйнівний вплив інфляційних процесів. Проте, з іншого боку, індексація може сама стати інфляційним фактором і почати розкручувати «інфляційну спіраль», адже вона фінансується за рахунок емісії грошей.

Одним з провідних засобів боротьби з інфляцією в наш час є її таргетування. Інфляційне таргетування являє собою такий монетарний режим, що передбачає відповідальність Центрального банку за дотримання визначеного показника інфляції (таргету) протягом певного періоду часу. [20] Для цього методу характерно публічне оголошення центральним банком офіційної кількісної цілі щодо рівня інфляції (чи її інтервалу) на середньострокову перспективу. Центральний банк за допомогою процентної тсавки чи інших інструментів монетарної політики діє з метою приведення рівня інфляції до її цільового показника.

Інфляційне таргетування задає орієнтири динаміки індексу споживчих цін, які споживачі та виробники будуть враховувати в своїх очікуваннях та закладати в свої прогнози. Практично інфляційне таргетування здійснюється за допомогою механізму монетарної трансмісії. М. Кінг виділяє такі два елементи системи інфляційного таргетування:

1. Чіткий таргет інфляції на середньострокову перспективу.
2. Реакція на економічні шоки в короткостроковій перспективі.

Проведення інфляційного таргетування неможливе без виконання наступних обов'язкових елементів:

- Ціленапрявленість грошово-кредитної політики держави на забезпечення стабільності рівня цін.
- Інформаційне супроводження стратегії встановлення інструментів політики (тобто, не на основі лише монетарних агрегатів чи лише валютного курсу);
- Публічне проголошення кількісних цільових показників інфляції;
- Прозора стратегія грошово-кредитної політики, яка передбачає центральну роль комунікації з громадськістю щодо планів, цілей та логіки політичних рішень.
- Посилені механізми підзвітності.

Які заходи антиінфляційної політики застосовувалися в Україні?

В 2014-2015 роках дії Національного банку України були націлені насамперед на ліквідацію наслідків кризи, що була викликана наявністю макроекономічних дисбалансів та політичної нестабільності. Тож за цих умов провідним завданням уряду було перешкодження збільшенню рівня інфляції в країні. Для цього Національний банк України проводив стриману грошово-кредитну та виважену фіскальну політику, намагаючись стабілізувати інфляційні очікування. Таким чином вдалося досягти зниження рівня інфляції (наприкінці 2015 року показник інфляції становив 43,3%) [10].

В документі «Основні засади монетарної політики на 2016-2020 роки», що створений в серпні 2015 року, було проголошено основні кількісні цілі щодо показників інфляції та фактично початок запровадження режиму інфляційного таргетування. В 2016 році Національний банк України спрямував грошово-кредитну політику на досягнення таргету інфляції проголошеного минулоріч – 12% на кінець року. Для досягнення цієї мети монетарна політика націлювалась на :

- 1) Недопущення використання емісійних коштів на фінансування фіскальних потреб.
- 2) Збереження внутрішньої вартості гривні за рахунок політики дорогих грошей, з поступовим зниженням ключової процентної ставки в міру усунення інфляційних ризиків.
- 3) Згладжування надмірних коливань обмінного курсу національної валюти через здійснення інтервенцій на валютному ринку. [22]

В результаті в грудні 2016 року інфляція знизилася до 12,4% , що практично відповідає встановленому таргету.

Провідною метою монетарної політики на 2017 рік стала траєкторія зниження інфляції та досягнення середньострокової цілі 8%. Паралельно з проведенням інфляційного таргетування, з метою уникнення суспільно негативних настроїв, уряд також здійснював адаптаційну політику.

Отже, антиінфляційна політика держави покликана на приборкання та управління інфляційним процесом, водночас зважаючи на наявну економічну та політичну ситуацію в країні. Створюючи на цій основі умови для стабільного економічного зростання.

Висновки

На основі викладеного матеріалу можна зробити висновок, що інфляція являє собою складний багатофакторний процес, за якого відбувається зростання загального рівня цін. Це явище дестабілізує економіку країни та фактично знецінює результати праці й зменшує реальний дохід населення.

Багато економічних шкіл давно намагаються з'ясувати першопричини виникнення інфляції, з метою пошуку найефективніших методів боротьби з нею та її руйнівними соціально-економічними наслідками. Дослідженням цієї проблеми зокрема займалися такі економічні школи як монетариська, кейнсіанська та кількісна. Багатофакторність та складність інфляційних процесів не дають змогу вченим дійти до спільного погляду щодо вирішення проблеми інфляції на даному етапі розвитку економічної науки.

В країнах, що розвиваються на перебіг інфляційних процесів значною мірою впливає надлишок грошової емісії, що спричиняється переважанням витрат над доходами. В більш розвинених країнах такого переважно грошова маса, що знаходиться обігу перебуває під суворим контролем відповідних органів і може збільшуватися виключно темпами зростання ВВП.

Отже, інфляція є досить тісно пов'язана із обсягом пропозиції грошей. Коли в обігу з'являється понаднормова кількість грошових коштів, розгортається інфляційний процес та національна грошова одиниця знецінюється.

В Україні процес інфляції є не достатньо стабільним і, зважаючи на створені умови, має відносно великий потенціал до активного розвитку. Протягом останніх 5 років інфляційна ситуація в нашій країні характеризувалася то збільшенням, то зменшенням. Наприклад, порівняно з минулорічними показниками, інфляція в 2012-2013 роках мала переважно спадний характер і характеризувалась відносно

стабільним індексом рівня споживчих цін. Проте, в 2015 році відбувся значний скачок показника інфляції. Таким чином для українців інфляція стала постійним фактором економічного життя. Тому актуальним є питання дослідження розвитку інфляційних процесів в сучасній економіці України.

На мою думку, в сучасних умовах України, необхідно досягти збалансованої антиінфляційної політики, здійснювати постійний аналіз та прогнозування інфляційних процесів, розробляти новітню політику в галузі валютного курсоутворення, організації руху іноземної валюти та її залучення до інвестиційних процесів. Для цього потрібно розробляти моделі вірогідних інфляційних змін в грошовій сфері на основі чіткого статистичного відображення основних макроекономічних показників в сфері обігу грошей та товарів. Практично реалізувати антиінфляційні заходи Центральний Банк може через операції на ринку цінних паперів. Подальша активізація розвитку ринку цінних паперів в Україні не лише є необхідною умовою для удосконалення системи державних заходів щодо подолання інфляції, а й дає поштовх для розвитку економічної системи держави в цілому.

Список використаної літератури:

1. Булавіна О.А. Монетарні (грошові) фактори інфляції в процесі прогнозування інфляційних процесів в Україні / О.А. Булавіна // Вісник Тернопільської академії народного господарства. – Тернопіль: Економічна думка. – 2012. - № 1(7). – С. 14-21.
2. Бицюра Ю. Аналіз інфляції в Україні / Ю. Бицюра // Географія та основи економіки в школі. – 2015. – № 1. – С. 10–13
3. Конституція України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>
4. Марцин В. С. Деякі підходи до регулювання інфляційних процесів на сучасному етапі розвитку економіки / В. С. Марцин // Економіка розвитку № 1(65). – 2014. – С. 44
5. Сменковський А. Інфляція та економічне зростання: статистичний вимір / А. Сменковський // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 5–6. – С. 45–54.
6. Антиінфляційна політика. Взаємозв'язок інфляції та безробіття. / Економічна теорія: Навчальні матеріали, 2016. [Електронний ресурс] http://pidruchniki.com/1838091963424/politekonomiya/antiinflyatsiyyna_politika_vzayemozvyazok_inflyatsiyi_bezrobittya
7. Макроекономічний огляд за грудень 2015 року. / Національний банк України. – 39с.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>.
8. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
9. Макроекономічний огляд за грудень 2015 року. / Національний банк України. – 39с.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>.
10. Монетарний огляд за 2015 рік. – К.: Національний банк України. – 2015. – 11с.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>.

11. Інфляційний звіт за квітень 2016. – К.: Національний банк України. – 2016. – 13-30с.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/>.
12. Рішення Про Основні засади грошово-кредитної політики на 2015 рік. – К. Національний банк України. – 2014. – 3-15с.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>.
13. Основні засади грошово-кредитної політики на 2016-2020 роки.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>.
14. Некрасова Л.А., Белицкая Е.Р Сучасний стан та особливості регулювання інфляції в Україні/ Л.А.Некрасова, Е.Р.Белицкая// Молодий вчений, № 5 (08) травень, 2014 р.
15. Розміщення грошової маси та динаміка грошових агрегатів // Бюлетень НБУ. – 2015. - № 11. - С. 16-20.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>.
16. Носов О.Ю. Сучасний зміст та механізм формування пропозиції грошей / О.Ю. Носов // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. - Вип. 17.7. – С. 224-228.
17. Круш П. В., Клименко О. В. Інфляція: суть, форми та її оцінка. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 287 с.
18. Гребенюк Н. Монетарна політика сприяє процесам економічного зростання / Н. Гребенюк // Вісник НБУ. – 2013. – № 12. – с. 34-35.
19. Дребот Н.П. Дослідження динаміки грошової маси в Україні, 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rep.polessu.by/bitstream/123456789/12097/1/14%2C%20%D0%94%D1%80%D0%B5%D0%B1%D0%BE%D1%82.pdf>
20. ТАРГЕТУВАННЯ ІНФЛЯЦІЇ – К. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>
21. King, M (2005), “Monetary Policy: Practice Ahead of theory» [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.bankofengland.co.uk/publications/speeches/2005/speech245.pdf.
22. Коли цінову стабільність буде забезпечено в Україні? - К. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>

23. «10 крупнейших монополий Украины» 21.01.2016 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: Sostav.ua